

Mag ik dan nooit meer stoppen met werken?

67 vragen over aow-vragen en uw pensioen (Uit AD van 1-11-2016)

De AOW-leeftijd gaat in 2022 met drie maanden omhoog voor iedereen die na 1954 geboren is. Reden daarvoor is de stijgende levensverwachting. Als die in dit tempo doorgaat, ligt de pensioenleeftijd in 2025 mogelijk al op 68 jaar. Het is de eerste keer dat de automatische verhoging van de AOW-leeftijd wordt toegepast.

1. Wat is de AOW?

De Algemene Ouderdomswet, een staatspensioen dat in 1957 is ingevoerd.

2. Wie voerde het in?

Het kabinet-Drees. De AOW werd in de volksmond ook lang 'Trekken van Drees' genoemd.

3. Waarom kwam de AOW er?

Veel ouderen na de oorlog hadden geen pensioen. Dankzij de AOW werd voorkomen dat ze in bittere armoede oud werden.

4. Hoe hoog is de AOW?

Voor een alleenstaande bedraagt de uitkering, afgezien van toeslagen, maximaal 1082 euro netto per maand.

5. En voor echtparen?

Zonder toeslagen maximaal 745 euro netto per maand per persoon.

6. Hoe wordt de hoogte van de AOW bepaald?

De AOW is gekoppeld aan het minimumloon. Als dat stijgt, gaat ook de AOW omhoog.

7. Waarom is er nog AOW, veel mensen hebben toch ook pensioen?

Bij de opbouw van het pensioen wordt er al rekening mee gehouden dat je AOW krijgt.

8. Wat als de AOW wegvalt?

Voor veel gepensioneerden zal dat armoede lijden worden. Het heet niet voor niets een aanvullend pensioen, dus aanvullend op de AOW.

9. Waarom gaat de AOW-leeftijd steeds omhoog?

De Staat wil gemiddeld niet langer dan 18 jaar AOW per persoon betalen. Omdat we steeds ouder worden, ontvangen mensen ook steeds langer AOW en dat maakt de AOW dus duurder.

10. Waarom moeten we ineens drie maanden langer doorwerken?

Omdat we gemiddeld drie maanden langer leven.

11. Hoeveel mensen krijgen nu AOW?

De overheid verstrekt nu 3.376.000 AOW-uitkeringen.

12. Hoe zit dat in de toekomst?

Dat aantal zal stijgen door de toenemende vergrijzing.

13. Wie betaalt de AOW?

De AOW moet worden opgebracht door de 8,3 miljoen werkenden.

14. Krijgt iedereen AOW?

In principe wel, maar de uitkering is wel afhankelijk van de premie die je hebt betaald. Elk jaar dat je niet in Nederland woonde, scheelt je 2 procent op de uitkering.

15. Hoeveel mensen krijgen bovenop de AOW nog een aanvullend pensioen?

Dat is niet bekend.

16. Maar dus niet iedereen?

Nee, huisvrouwen bijvoorbeeld hebben meestal geen pensioen opgebouwd. Ook mensen die altijd in de bijstand hebben gezeten, krijgen alleen AOW.

17. Hoe zit dat met zzp'ers?

Zelfstandigen moeten zelf voor hun pensioen sparen. Dat zal ook niet iedereen zijn gelukt.

18. Hoe duur is dat aanvullend pensioen dan?

Gemiddeld 20 procent van je salaris wordt opzijgelegd voor opbouw van je pensioen. Dat is dus ongeveer één dag in de week.

19. Wat krijg je daarvoor?

De meeste fondsen streven ernaar 70 procent van het gemiddeld verdiende loon uit te betalen. Dat heet de middelloonregeling.

20. Lukt dat?

Er gaan veel verhalen over kortingen. Op dit moment kost dat grote moeite en halen de fondsen dat niet. Aanpassen van de uitkering aan de inflatie, de indexatie, is er al helemaal niet bij. Dat betekent koopkrachtverlies voor gepensioneerden.

21. Is daar een oplossing voor?

Eigenlijk niet. De premies kunnen omhoog, maar die stijging zou gigantisch zijn. Daarom neigen fondsen ernaar de belofte van 70 procent middelloon los te laten.

22. Wat beloven ze dan?

Feitelijk dat ze hun stinkende best gaan doen zo veel mogelijk pensioen bij elkaar te sparen.

23. Betekent dat ook dat ik later met pensioen kan?

Dat bepaal je nog steeds zelf. De overheid bepaalt alleen de datum dat de AOW ingaat. Wie zelf pensioen heeft opgebouwd, kan dat laten uitkeren op de datum dat hij of zij dat wil.

24. Ook voor mijn 65ste?

Jazeker. Maar kijk wel goed naar de financiële consequenties. Je bouwt minder op en je moet er langer van rondkomen.

25. Wat betekent dat?

Een flink lagere uitkering dan wanneer je op de AOW-datum met pensioen gaat.

26. Kan ik daar nog iets aan doen?

Pensioenfondsen proberen steeds meer maatwerk te leveren. Zo kun je vaak aan het begin meer pensioen krijgen en later minder. Dus tot de AOW-leeftijd wat extra, en als de AOW erbij komt een lager aanvullend pensioen.

27. En als ik dat niet wil?

Extra sparen. Iedereen mag extra sparen voor een pensioenuitkering. Begin daar wel op tijd mee, want hoe langer je spaart, hoe hoger je uitkering.

28. Mijn pensioenfonds keert al op mijn 65ste pensioen uit, terwijl de AOW-leeftijd hoger ligt. Hoe kan dat?

Tot voor kort was de pensioenleeftijd voor iedereen 65 jaar. Op die leeftijd kreeg je AOW en pensioen. De AOW-leeftijd gaat steeds verder omhoog, maar de afspraak dat je op je 65ste krijgt uitgekeerd van je pensioenfonds blijft bestaan.

29. Als ik doorwerk, krijg ik dus loon en pensioen tegelijk?

Dat kan. Maar dat hoeft niet. Je kunt ook met het pensioenfonds afspreken dat de uitkering pas start als dat je daadwerkelijk stopt.

30. Wat heb ik daaraan?

Het voordeel is dat je langer premie betaalt en minder lang uitkering krijgt, dus de maandelijkse uitkering is hoger.

31. Hoe hoog is het gemiddelde pensioen?

Daar is geen algemene uitspraak over te doen. Een ambtenaar die bij het ABP spaart krijgt gemiddeld 900 tot 1000 euro bruto per maand. In de zorg liggen de pensioenen op gemiddeld 721 euro per maand en een metaalwerker krijgt gemiddeld 664 bruto per maand. Bij VLEP is het gemiddelde pensioen 360 bruto per maand.

32. Lager pensioen, later AOW. We hebben toch zo'n goed pensioenstelsel?

Klopt, we staan in de wereldtop. We staan zelfs tweede na Denemarken.

33. Hoe kan dat?

Juist de verhoging van de AOW-leeftijd houdt het stelsel betaalbaar. Op de lange duur zijn het pensioen en de AOW verzekerd.

34. Hoe doen ze dat in andere landen?

Verschillend. Sommige landen zoals Denemarken en Groot-Brittannië kennen een vergelijkbaar stelsel met deels een staatspensioen en deels een pensioen dat je zelf spaart.

35. En andere landen?

Italië en Frankrijk bijvoorbeeld kennen alleen een staatspensioen. Daar betalen de werkenden het volledige pensioen van de gepensioneerden van nu.

36. Kan ik met mijn pensioen en AOW naar het buitenland?

Binnen Europa is dat geen enkel probleem.

37. Daarbuiten wel?

Voor de AOW wel. Dan moet het land een verdrag met Nederland hebben dat meenemen mogelijk maakt.

38. Kan de AOW verdwijnen?

Ja, als we daar met zijn allen toe besluiten, kan de AOW worden afgeschaft.

39. Is dat waarschijnlijk?

Nee, de AOW is veel te belangrijk als basispensioen.

40. Kan mijn pensioenfonds failliet gaan?

In theorie wel. Maar pensioenfondsen spreiden hun beleggingen. Dan zou het wereldwijd met alle beleggingen tegelijk slecht moeten gaan.

41. Dat gebeurt toch vaker, zo'n wereldwijde crisis?

Ja in 2008 nog. Maar de pensioenfondsen zijn rijker dan ooit. Een crisis overleven ze wel.

42. Wat gebeurt er als mijn werkgever failliet gaat?

Dan ben je je baan kwijt. Maar het opgebouwde pensioen staat veilig bij het pensioenfonds.

43. Mag ik zo veel sparen als ik wil?

Ja dat mag. Alleen moet je op een gegeven moment belasting betalen over je pensioenpremie.

44. Hoe zit dat?

Je mag belastingvrij sparen tot maximaal 100.000 euro pensioen. Alles wat je meer spaart, moet je uit je nettoloon betalen.

45. Kan ik pensioen sparen door langer door te werken?

Zeker. Elk jaar dat je langer werkt, wordt je pensioen hoger.

46. Waarom mag ik niet zelf over mijn pensioen beslissen?

De meeste mensen sparen gedwongen via een pensioenfonds. Dat is om zeker te stellen dat mensen aan hun oude dag denken en niet alles nu al opmaken.

47. Is dat niet betuttelend?

Ja. Er is discussie om die regels te veranderen.

48. Hoe?

Een voorstel is dat je bijvoorbeeld een deel van je gespaarde pensioen gebruikt om je huis af te lossen.

49. Kan ik mijn pensioenfonds kiezen?

Nee, de meeste werknemers zitten gedwongen bij een bepaald pensioenfonds.

50. Waarom is dat?

Zo kunnen werkgevers in een bepaalde branche niet concurreren op pensioenvoorwaarden. Die zijn voor iedereen gelijk.

51. Dus als ik bij een slecht presterend fonds zit heb ik pech gehad?

Daar komt het wel op neer.

52. Is daar nog iets aan te doen?

Nee, nog niet. Maar in de politiek gaan stemmen op de pensioengerechtigde zelf een fonds te laten kiezen.

53. Heeft het nog gevolgen voor mijn AOW als ik na mijn pensioendatum doorwerk?

Nee, voor de hoogte van de AOW maakt het niet uit.

54. Zijn er eigenlijk wel banen als we langer moeten doorwerken?

Dat is een probleem. Van de langdurig werklozen is nu al bijna de helft 50-plus.

55. Hoe lang kan ik nog genieten van mijn AOW?

Wie nu 65 jaar wordt, leeft volgens het CBS gemiddeld nog 19,2 jaar.

56. En in 2060?

Dan is dat nog steeds 19,2 jaar.

57. Hoe was dat vroeger?

Toen de AOW werd ingevoerd, in 1957, lag dat nog op 14,6 jaar.

58. Wordt iedereen echt zo oud?

Nee, er zijn verschillen. Vrouwen worden doorgaans ouder dan mannen, nu is dat verschil zo'n 3,5 jaar.

59. Heeft opleiding invloed op onze levensverwachting?

Zeker, slimmeriken die het schoppen tot hbo of universiteit leven langer dan laaggeschoolden. Dat verschil kan oplopen tot 6 jaar.

60. Redden we het tot het pensioen in goede gezondheid?

Ja, want we worden niet alleen ouder, we blijven ook langer gezond.

61. Blijven we ook na onze AOW gezond?

Vooralsnog wel. Zowel de geestelijke als lichamelijke aftakeling begint nu pas rond ons 80ste levensjaar. Maar ook hier zijn mannen en laaggeschoolden slechter af.

62. Hoe gezond is de gepensioneerde in de toekomst?

Steeds gezonder. Wel leven vrouwen straks minder lang in goede gezondheid dan mannen. En dat is nieuw.

63. Geven we minder geld uit als we ouder worden?

Dat valt tegen. Een 70-jarige geeft slechts 13 procent minder uit dan een 65-jarige. Een 75-jarige geeft 19 procent minder uit, becijferde het NIBUD.

64. Wat doen we dan met al dat geld?

Echtparen die net met pensioen zijn, hebben gemiddeld 2500 euro te besteden. Het meeste gaat op

aan vaste lasten, maar omdat ze nog fit zijn, besteden ze ook heel wat aan uitjes, gemiddeld 338 euro per maand.

65. Hoe lang blijft dat zo?

Na hun 75ste trekken de meesten er minder op uit. Het geld gaat dan vooral op aan zorgkosten. Ook aan de huishoudelijke hulp, stookkosten, contributies en abonnementen geven ze dan meer geld uit.

66. Hebben we meer geld te besteden als we ook langer doorwerken?

Nee, verwacht het NIBUD. Inkomens van gepensioneerden zullen in de toekomst juist dalen door meer scheidingen, een toename van flexibele contracten en de desinteresse bij veel Nederlanders om aan een financiële planning voor de lange termijn te doen, bijvoorbeeld het regelen van aanvullend pensioen.

67. Hoe lang moeten mijn kinderen doorwerken voordat ze AOW krijgen?

Dat is niet te zeggen. Als de levensverwachting maar blijft stijgen, stijgt ook de AOW-leeftijd. Misschien dus ooit wel tot 100 jaar.